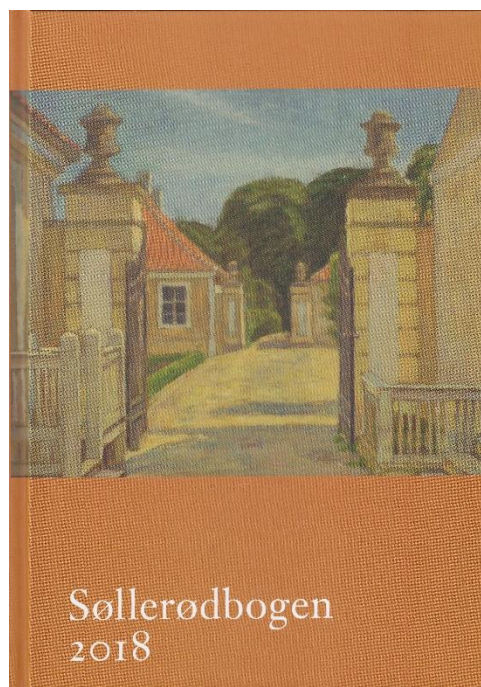

Fire nye vægtige artikler fra Søllerødeggen

Årets udgave, nummer 76 i rækken, af Søllerødbogen udkom i juni, og indeholder mange spændende artikler om vores lokale historie. Det er igen i år museumskonsulent, PhD Niels Peter Stilling, som har redigeret årbogen – midt i en travl hverdag med næste bind om "Danske Slotte og herregårde" og det stort anlagte to bindsværk om "Rudersdal i Danmarkshistorien".

Verdensmanden fra Nærum

Kulgrosserer og skibsreder Alfred Christensen købte i 1886 Nærum Avlsgård og kom i de følgende år til i høj grad at sætte præg på hele Nærum's udvikling fra landsby ved gadekæret, til villaby og erhvervsby. Alfred Christensen stammede fra Langeland, blev i ung alder skipper og besejlede her blandt andet Rusland, hvor han i 1869 slog sig ned i Sct. Petersborg for at få andel i den lukrative kulhandel. Timingen var perfekt og i 1872 kunne så handelsfirmaet "Alfred Christensen Kulimport" dagens lys i København. Forretningen voksede og udvidedes til også at omfatte bugserbåde og andele i Københavns Frihavn. Da han så i 1886 valgte at slå sig ned privat i Nærum, kunne han selvtilfreds betragte sit livsværk: et veletableret og fremgangsrigt firma, tretten børn (og en udslidt hustru) og nu skulle lokalområdet forandres: Han ivrede for at få etableret lokalbanen fra Lyngby til Vedbæk (også for at gøre sine store jordtilliggende mere attraktive!), han byggede et skibsværft i Vedbæk, maskinfabrik i Strandmøllen og det meste han deltog i lykkedes – dog ikke uden konkurer undervejs. Dette dog blot for at få ham til kaste sig over store udstykninger til boliger i Nærum og en ny forbindelsesvej fra Nærum til Skodsborg. Hustruens alvorlige alkoholmisbrug fik ham til at være fødselshjælper for "Concordia", der i 1906 blev oprettet i Nærum for at huse "drikfældige kvinder". Alfred Christensen døde i 1925, 83 år – og hans arvinger førte imperiet videre med større og mindre held. Denne bogens hovedartikel er skrevet af Susanne Viby og Hans-Ole Ketting.

En kommunist flyttede ind

I en helt anden genre er Torsten Søgårds artikel: "En kommunist flyttede ind", og den handler om forfatteren Martin Andersen-Nexø – ikke mindst om hans liv fra 1945 til 1951 hvor han boede i ejendommen Morlenesvej 36, Holte. Gennem breve og avisartikler får vi et indblik i denne bemærkelsesværdige og kontroversielle person. Han har et stort ansvar for gennembruddet for den socialt engagerede litteratur i Danmark. Med over 30 romaner, hvoraf "Pelle Erobreren", "Ditte Menneskebarn" og "Erindringer" er flerbindsværker. Der er noget smukt i, at den i 1945 velhavende, men kontroversielle forfatter slår sig ned i "det pæne Søllerød". Martin Andersen-Nexø var overbevist sovjet-kommunist og var

det i sådan en grad, at han nægtede at indse, at "det lykkelige Sovjet" – i Stalins skygge – også kunne have problematiske sider. Hans rejseskildringer i Østeuropa og Sovjet var provokerende for alle andre end de rettroende, fordi han så åbenlyst havde valgt side og ikke ville bøje sig for kendsgerningerne. Det gjorde også hans forhold til den danske offentlighed i Holte-tiden dobbelttydig: Ingen kunne komme uden om hans notoriske skrivetalent, men det var svært at holde af ham, når han nu var så énøjet "rød". Denne dobbelthed belyses fint i artiklen, der også forklarer, hvorfor det var så uendelig logisk, at han i 1951 flyttede til DDR (Østtyskland), som var hans "mønsterland", og blev æresborger i Dresden med æresbolig frem til sin død i 1953.

Tre globale virksomheder med udspring i Trørød

Erik Trudsø Jespersen har beskrevet tre store danske virksomheders brug af det kombinerede forskningscenter og firmadomicil på Frydenlundsvej, som står der den dag i dag. Her møder vi Haldor Topsøe, der i 1960 køber Frydenlund Slot af entertaineren Victor Borge. Topsøe laver en aftale, hvor han får mulighed for at boligudvikle en del af de over 75 ha, erhvervsudvikle andre dele, og til gengæld frede den øvrige del af ejendommene. Hurtigt så bebyggelsen Frydenlund Park dagens lys, og Forskningscenteret på Frydenlundsvej var indflytningsklar i midten af 1960'erne. Haldor Topsøe havde mange jern i ilden, men skal det kort udtrykkes, kan man sige at hans hovedinteresse var udvikling af katalysatorer, der er et "værktøj" til at øge en kemisk reaktion uden derved selv at forbruges. Den slags kemi var efterspurgt indenfor gødningsindustri, røggrensning og olieraffinering. Forskningscentret ved Frydenlundsvej blev siden overtaget af "Superfos", der også havde gødningsindustrien som ét af sine produktområder. Fra 1990 var det imidlertid grovvarer, vejbygning, kemikalier og emballage der var hovedaktiviteten, og det var i 1996, at den seneste udbygning af Frydenlund domicilet blev lavet. Stadig med vægt på den konsekvente gode arkitektur, de parklignende områder og de mange pergolaer og vandbassiner mellem bygningerne. Da ejendommen efter 1999 slet ikke passede i størrelse til det stærkt amputerede firma, blev den afhændet til én af Danmarks IT-eventyr "Navision", der havde pladsmangel på Kypergården i Trørød. Her kommer så fortællingen om dygtige virksomhedsledere, der ikke gik af vejen for at udfordre IBM, som lavede heldige fusioner med andre danske IT-virksomheder og endelig i 2002 blev overtaget af Microsoft. Alt dette foregik i de lejede lokaler på Frydenlundsvej, frem til 2015 hvor Microsoft flyttede sydpå til Lyngby.

Om at tegne kort

Tidligere byplanchef Kaj Sørensen har begået en underholdende artikel om kortlægningens udfordringer, dilemmaer og mange gange pudsige beslutninger fra kortmagernes side. Det er lokale Rudersdal-kort Kaj har studeret, og i særklasse morsomt er NATOs bestræbelser på at sløre eksistensen af "Flyvestation Vedbæk"/"Forsvarskommandoen" (Henriksholm), men hvor Kaj Sørensen så har fundet samtidige sovjetiske kort, der i klart sprog og med ret præcise detaljer angiver, hvad der foregår på stedet. Så hele hemmeligholdelsen var en illusion under den kolde krig.

Årbogen afsluttes – som sædvanlig – med årsberetninger fra Selskabets og Rudersdals Museers virke i 2017. Bogen er på 213 sider, og kan købes på Rudersdal Museer eller ved at tegne medlemskab af Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen.

Axel Bredsdorff

Formand for Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen